

CONSULTAȚII ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITICO-IDEOLOGIC ȘI ÎN AJUTORUL PREGĂTIRII PROPAGANDIȘTILOR

*consultațiile de față conțin și răspunsuri la întrebări adresate
în cadrul propagandei prin conferințe*

Realizarea producției fizice, cerință fundamentală pentru materializarea obiectivelor de dezvoltare economico-socială

Dezvoltarea în ritm accelerat a economiei, creșterea venitului național și ridicarea, pe această bază, a nivelului de trai al poporului depind, în mare măsură, de îndeplinirea integrală și ritmică a planului la producția fizică de către fiecare întreprindere. Conducerea partidului, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, au subliniat în nenumărate rânduri că realizarea integrală a planului fizic pentru fiecare perioadă de raportare reprezintă o cerință majoră pentru fiecare unitate productivă, pentru întreaga economie națională. În acest sens, la ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 9 aprilie 1982 s-a insistat asupra necesității concentrării tuturor eforturilor spre realizarea integrală, de către toate întreprinderile, a producției fizice — la toate produsele — prin accelerarea punerii în funcțiune și atingerii parametrilor proiectați la noile obiective de investiții; prin utilizarea în grad înalt a fondurilor fixe productive și pe baza intensificării procesului de înnoire a produselor și tehnologiilor. Totodată, realizarea la nivelul prevăzut prin plan a producției fizice este nemijlocit legată de creșterea productivității muncii în condițiile economisirii și valorificării superioare a materialelor prime și energiei, de creșterea eficienței întregii activități.

Producția fizică constituie un indicator deosebit de important în cadrul sistemului unitar de indicatori al economiei naționale. El este conceput să sintetizeze, pe de o parte, obiectivele și sarcinile care stau în fața unităților productive, iar pe de altă parte, să oglindescă rezultatele finale ale acestora sub aspect fizic, concret. Prin prisma multiplelor intercondiționări care există în economia noastră planificată, acest indicator este considerat, pe fondul

acțiunii noului mecanism economic-financiar, ca un indicator de bază al planului național unic și evident al planului fiecărei unități economice în parte.

PRODUCȚIA FIZICĂ, INDICATOR DE BAZĂ AL PLANULUI

Planul național unic se prezintă ca un instrument principal pentru stabilirea obiectivelor și sarcinilor pe care și le propune societatea, pentru conducerea procesului re-producției socialiste și realizarea unei eficiențe economice maxime. Aceste obiective și sarcini, precum și mijloacele alocate pentru realizarea lor se exprimă cu ajutorul unui sistem de indicatori, norme și normative de plan, stabilit într-o concepție unitară. Sistemul de indicatori este astfel conceput și constituit încât să permită cuantificarea și reflectarea completă și fidelă a întregii activități economico-sociale, la nivelul complexului economic-național, precum și al fiecărei verigi componente a acestuia. Tocmai datorită funcțiilor deosebit de importante în conducerea economiei, pe măsură ce se acumulează experiență în activitatea de planificare și datorită unor condiții noi ce apar în cadrul economiei, sistemul de indicatori este supus unui proces de continuă perfecționare. Astfel, pe baza hotărârii Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare, din martie 1978, alături de alte măsuri ce vizau restructurarea întregului mecanism de funcționare a economiei, s-au luat hotărâri importante privind perfecționarea sistemului de indicatori economico-financiar, și în primul rând, introducerea ca indicatori de bază al planului, a valorii producției nete și a producției fizice.

Supliment la

nr. 19 1982

**Revista
ECONOMICA**

Producția fizică și valoarea producției nete sînt, în condițiile actualului mecanism economico-financiar, indicatori de bază utilizați atât în fundamentarea planului, cît și pentru comensurarea activității și aprecierea rezultatelor întregii activități de producție. Acești indicatori pot fi apreciați și ca indicatori de bază ai autogestunii economico-financiare, ca indicatori care au menirea de a orienta eforturile unităților economice în direcția gospodăririi raționale a resurselor de care dispun. Introducerea indicatorului producției fizică, ca indicator de bază al planului, a fost determinată de faptul că, atât pentru consumul productiv cît și pentru cel neproductiv din societate nu există altă sursă de acoperire decît cantitatea de producție fizică realizată. Așa cum sublinia în nenumărate rînduri secretarul general al partidului, nici o societate și deci nici societatea noastră nu poate consuma mai mult decît produce, iar cererea de consum se acoperă prin producerea unei game de produse și servicii în conformitate cu cerințele consumatorilor. Chiar dacă pentru satisfacerea anumitor nevoi de consum se apelează la importuri, acoperirea acestora, se realizează tot cu producția creată în țară, cu produse fizice destinate exportului.

Să urmărim mai amănunțit ce exprimă indicatorul producția fizică. Acesta este indicatorul prin care se nominalizează în mod riguros la nivelul fiecărei unități economice, întreaga producție ce urmează a se fabrica, pe fiecare sortiment în parte prevăzut în planul de producție. Prin urmare, producția fizică exprimă cantitatea produselor, pe sorturi de calitate, ce formează nomenclatorul de fabricație al unității și care reflectă partea concretă cu care participă fiecare unitate la satisfacerea nevoii reale de consum din societate. Obiectivele și sarcinile din planul fiecărei unități, referitoare la producție, investiții, livrările la fondul pieței, export-import etc. sînt stabilite și urmărite prin intermediul indicatorului producție fizică, ce exprimă cantitățile ce urmează a se fabrica din fiecare produs în parte, pe sorturi de calitate, tipodimensiuni etc. în unități naturale (m, kg., tone, bucăți etc.). Desigur, în plan se prevăd perioadele și termenele de realizare, în așa fel ca produsele fiecărei întreprinderi să ajungă la beneficiari în timp util.

Atît la nivelul fiecărei întreprinderi cît și la nivel național producția fizică constituită ceea ce s-a produs într-o anumită perioadă sub aspect material, acest indicator fiind concretizat în produse finite, semifabricate și lucrări executate. Iată de ce, realizarea integrală a producției fizice este atât de importantă pentru economia națională. Economia nu are nevoie, pur și simplu de producție în general, ci de produse concrete, în anumite cantități, de anumită calitate astfel încît să se poată satisface nevoile de consum cît și cerințele pentru export. Pornind de aici înțelegem mai bine preocuparea conducerii de partid pen-

tru ca fiecare unitate productivă să-și fundamenteze temeinic planul de producție, să-și nominalizeze integral valoarea producției și să-și realizeze producția fizică la toate sortimentele prevăzute. Numai așa producția poate oferi sortimentele concrete, valorile de întrebuintare care să acopere nevoile bine determinate din economie și care să contribuie la satisfacerea nevoilor de consum ale societății. În aceste condiții producția fizică, ca indicator de bază a planului, are menirea de a contribui la asigurarea echilibrului material al planului constituind un element esențial în procesul de întocmire și corelare a bilanțelor materiale elaborate la diferite nivele ale economiei naționale.

RELAȚIA PRODUCȚIE FIZICĂ-PRODUCȚIE NETĂ

Între indicatorul producție fizică și indicatorul valoarea producției nete există o relație de intercondiționare, generată, în primul rînd, de faptul că rezultatele concrete materiale ale activității unităților economice cunosc și o exprimare valorică. Indicatorul valoarea producției nete exprimă valoarea nou creată în întreprindere, într-o anumită perioadă, deci nu întreaga valoare a producției materiale obținute; dar prin calitățile lui pune în evidență efortul propriu al unității depus pentru realizarea producției fizice respective. Pe de altă parte, îndeplinirea prevederilor de plan la producția fizică condiționează realizarea valorică a producției nete și de aici a rezultatelor financiare ale fiecărei unități. Această relație între producția fizică și producția netă, trebuie respectată de fiecare întreprindere, orice încălcare a ei putînd produce dereglări în mecanismul de funcționare a economiei. Astfel, au fost și mai sînt situații cînd unele întreprinderi au îndeplinit planul la producția netă dar au înregistrat nerealizări la producția fizică. Aceste situații au dus la prejudicierea economiei naționale de o serie de produse și sortimente importante, fapt ce a generat imposibilitatea realizării planului altor unități economice care aveau nevoie de asemenea produse, la nîndeplinirea sarcinilor la export etc., cu alte cuvinte la dereglări ale unor sectoare ale economiei naționale.

Apar uneori și situații în care, datorită nîndeplinirii planului la producția fizică se poate ajunge la nîndeplinirea valorii producției nete, ceea ce pe lîngă dezechilibrul de ordin material create, generează neajunsuri de natură financiară. Chiar dacă aceste efecte au drept sferă principală de acțiune unele întreprinderi, prin efect propagat ele se resimt și în alte unități economice. Pe această bază se poate desprinde concluzia, de o importanță practică deosebită, a necesității corelării judicioase a celor doi indicatori; a necesității existenței unei concordanțe depline între îndeplinirea sarcinilor la producția netă și îndeplinirea sarcinilor la producția fizică. De asemenea, ambii indicatori trebuie corelați cu producția marfă vîn-

dată și încasată — indicatorul care reflectă practic finalitatea activității din orice unitate economică. Asemenea corelații nu trebuie privite numai la nivelul întreprinderii, ci ele trebuie urmărite pînă la nivel de produs sau grupă de produse. De asemenea, prin fundamentarea temeinică a planului la producția fizică, producția netă, producția marfă vîndută și încasată și urmărirea îndeplinirii întocmai a lui, este posibilă o determinare exactă a cheltuielilor de producție, încadrarea în consumurile normate, dimensionarea corespunzătoare a gradului de înzestrare tehnică, analiza pe baze reale a rezultatelor financiare și aprecierea corectă a nivelului rentabilității în fiecare unitate economică în parte.

FACTORI AI REALIZĂRII PRODUCȚIEI FIZICE

Desigur, la îndeplinirea planului unei unități economice concură foarte mulți factori. De aceea, în continuare vom încerca să desprindem principalii factori care contribuie la realizarea indicatorului producție fizică. Aceștia sînt :

a) asigurarea cu resurse, care presupune, atît dimensionarea necesarului de resurse — mijloace de muncă, materiile prime și materiale, forță de muncă, mijloace financiare — în raport de volumul producției și structura acesteia, cît și procurarea și aducerea acestora în unitate. Asigurarea cu resurse repartizate prin planul național unic constituie premisa inițială necesară pentru realizarea producției fizice, stabilită în raport cu participarea unității la satisfacerea nevoilor de consum.

Corelarea necesarului cu disponibilul de resurse trebuie să se realizeze din punct de vedere cantitativ, calitativ, al structurii și al termenelor. Neasigurarea completă cu resurse are repercusiuni directe asupra producției, provocînd dereglări ale acestora, dereglări care constau în neîndeplinirea întocmai a sarcinilor cantitative, dar și calitative, folosirea incompletă a celorlalte resurse, creșterea costurilor de producție etc. ;

b) desfășurarea unei aprovizionări tehnico-materiale ritmice — factor cu acțiune complementară factorului amintit anterior — constă în desfășurarea de către fiecare unitate economică a unor acțiuni practice de asigurare cu resurse materiale. Prin intermediul acestei activități, unitățile economice își procură, în funcție de necesarul stabilit, mijloacele de producție de care au nevoie, asigurîndu-și baza tehnico-materială desfășurării ritmice a procesului de producție și prin aceasta îndeplinirea sarcinilor de plan la producția fizică.

În activitatea de aprovizionare tehnico-materială, întreprinderea apare ca beneficiar al producției altor întreprinderi, fapt ce determină stabilirea, în prealabil, a unor legături durabile, stabile pe această linie. În concretizarea acestor legături un rol important îl exercită contractele economice, care se prezintă ca un instrument de bază în

sistemul noului mecanism economico-financiar ; prin intermediul contractelor se precizează nevoile concrete de aprovizionat — cantitativ și calitativ — ale întreprinderilor, termenele necesare, condițiile privind transferul și circulația produselor de la furnizori la beneficiari etc.

Contractul economic — după cum se știe — este și un instrument de planificare, o expresie a funcționării mecanismului economico-financiar, care contribuie nu numai la fundamentarea științifică a planului fiecărei întreprinderi, dar în funcție de respectarea lui, contribuie la realizarea efectivă a planului. În aceste condiții, respectarea integrală a contractelor economice, apare ca o necesitate obiectivă pentru fiecare întreprindere, o condiție de bază pentru buna derulare a aprovizionării tehnico-materiale și a desfășurării producției.

c) gradul de folosire a resurselor, factor ce pune în evidență calitatea muncii desfășurată de întregul personal muncitor al întreprinderii pentru gospodărirea rațională a resurselor și ridicarea gradului de valorificare a acestora. Creșterea gradului de folosire a resurselor este o condiție de bază pentru sporirea producției fizice în fiecare întreprindere și, totodată, o cerință pentru obținerea unei eficiențe economice ridicate. Pentru țara noastră, cerința asigurării unei folosiri raționale a resurselor izvorăște și din faptul că o bună parte din acestea se asigură din import. După cum se știe, în condițiile situației economice internaționale complicate, ale restricțiilor generate de criza de materii prime și energie, ale penuriei unor materii prime de bază și a creșterii continue a prețurilor pe piața mondială, economisirea resurselor de materii prime și energetice, creșterea gradului de valorificare se prezintă ca una din căile importante de asigurare a necesarului respectiv, ca una din căile menite să ferească economia națională de fluctuațiile continue ale pieței mondiale de materii prime și resurse energetice. În același timp, trebuie să avem în vedere că în alte țări dezvoltate din punct de vedere economic, în condiții similare de înzestrare tehnică și tehnologică a unor întreprinderi, se înregistrează realizări superioare în folosirea resurselor. Cu alte cuvinte, în unitățile economice din țara noastră se relevă însemnate rezerve, în folosirea resurselor. Iată de ce în documentele Congresului al XII-lea, în ședințele Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., în cuvîntările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu se subliniază necesitatea ca pe toate căile și prin toate modalitățile să se asigure folosirea cu eficiență maximă — în toate unitățile de producție și la toate locurile de muncă — a materiilor prime, a materialelor, combustibilului, energiei, într-un cuvînt a tuturor resurselor.

Prin reducerea consumurilor specifice, prin eliminarea pierderilor la prelucrare, prin valorificarea complexă și

deplină a diferitelor resurse atrase în circuitul economic se creează premise sigure de reducere a importurilor de materii prime, de acoperire a unei părți importante din necesarul de resurse al unităților de producție pe seama economiilor realizate. Desigur, economia de resurse în cadrul unei întreprinderi, poate fi absolută, materializându-se în stocuri disponibile de resurse, sau poate fi relativă, concretizată în obținerea unui volum suplimentar de producție din aceeași cantitate de resurse. Ambele forme ale economiei de resurse reprezintă de fapt o creștere a gradului de folosire a acestora și evident contribuția acestui factor la creșterea volumului producției fizice;

d) nivelul de organizare a producției și muncii, constituie, de asemenea, un factor important de care depinde realizarea producției fizice în cadrul unităților economice. Organizarea producției și a muncii urmărește asigurarea unei combinări optime a mijloacelor de producție și a forței de muncă, o utilizare cât mai rațională a resurselor de care dispun întreprinderile, o perfecționare a tuturor elementelor procesului de muncă în scopul realizării producției cu cheltuieli de muncă vie și materializată cât mai mici și obținerii unei eficiențe economice cât mai mari.

Organizarea producției și a muncii, prin efectele ei, contribuie la buna gestionare a resurselor întreprinderii, fapt ce se reflectă, pozitiv în calitatea producției realizate. Ca atare, în vederea realizării ritmice a producției fizice la toate sortimentele, în unitățile economice trebuie să existe preocupări serioase privind: pregătirea și organizarea superioară a fabricației; îmbunătățirea amplasării utilajelor pe suprafețele de producție; reorganizarea și îmbunătățirea fluxurilor de fabricație; aplicarea unor metode moderne în promovarea și urmărirea operativă a producției; optimizarea circuitelor de transport a obiectelor muncii și produselor în cadrul secțiilor; extinderea poli-servirii; perfecționarea proceselor de muncă pe baza introducerii și generalizării celor mai raționale metode de muncă; optimizarea condițiilor de muncă din punct de vedere fiziologic, igienic, etc.

Asemenea preocupări, concretizate la nivelul unităților economice, se transformă în adevărate pîrghii de economisire a muncii vii și materializate, de obținere a unei producții ridicate, a unei eficiențe economice însemnate.

e) aplicarea unor metode științifice de conducere a întreprinderilor, reprezintă un factor cu implicații largi asupra întregii activități a unei întreprinderi, implicit deci și asupra realizării producției fizice. Oprindu-ne la acest aspect, fără a intra în problemele foarte complexe ale conducerii științifice a întreprinderii socialiste, merită să

menționăm numai câteva direcții prin care acest factor influențează obținerea producției fizice și anume: fundamentarea științifică a deciziilor; fructificarea experienței specialiștilor și a celorlalți oameni ai muncii; sincronizarea riguroasă între obiective și responsabilități; stimularea creativității personalului muncitor; organizarea unui control exigent și ferm privind realizarea obiectivelor și sarcinilor planificate, respectarea disciplinei muncii etc.

Desigur, sînt și alți factori care, într-un fel sau altul, contribuie la realizarea indicatorului producția fizică: promovarea progresului tehnic, creșterea gradului de cointeresare materială și morală a personalului muncitor etc. De fapt, toți factorii care contribuie la realizarea producției fizice și influențează nivelul și structura acesteia, nu reprezintă în ultimă instanță decît laturi prin care se manifestă autogestiunea economico-financiară a întreprinderii socialiste.

Realizarea producției fizice presupune respectarea unor prevederi referitoare, la volumul și sortimentele realizate; în același timp însă, ea este strîns legată de latura calitativă a activității, fiecare întreprindere avînd datoria de a realiza produse de calitate, în conformitate cu cerințele contractelor, cu cerințele consumatorilor interni și externi. De calitatea produselor depinde, într-o măsură tot mai mare, satisfacerea necesităților tot mai complexe și mai variate ale economiei naționale, valorificarea superioară a resurselor materiale, competitivitatea pe piețele externe, creșterea continuă a nivelului de trai al populației. Dacă unitățile economice furnizează economiei produse de calitate, atunci nevoile de consum se satisfac în condiții superioare, ceea ce duce la o economisire de muncă socială, respectiv la o mai bună utilizare a producției fizice de către societate.

conf. dr. Viorel CORNESCU

INTREBĂRI

1. De ce este importantă pentru fiecare întreprindere, cît și în ansamblul economiei noastre, realizarea sarcinilor de producție fizică?

2) Ce corelații ale producției fizice cu alți indicatori — în contextul acțiunii noului mecanism economico-financiar — răspund cerințelor unei activități eficiente?

3) Care sînt căile și cum trebuie acționat concret în întreprinderea în care lucați pentru realizarea integrală și la termen a producției fizice?

Economisirea resurselor de materii prime și energie, valorificarea mai bună a acestora — imperativ hotărîtor al dezvoltării intensive

Economisirea resurselor materiale și de energie reprezintă o formă concretă de manifestare a economisirii muncii sociale, deci a unei legități economice generale a dezvoltării societății omenești. Interesul special manifestat în ultimii ani față de materii prime și energie este determinat de conturarea unor tendințe de înrăutățire a condițiilor de explorare și exploatare a acestora, care determină creșterea efortului social necesar obținerii aceleiași cantități de resurse, de raritatea tot mai pronunțată a resurselor neregenerabile — în raport cu cerințele, ambele procese expresie definitorie a ceea ce denumim criza mondială de materii prime și energie. Totodată, pe plan internațional, aceste resurse au constituit în ultimii ani obiectul unor acțiuni al căror efect a fost creșterea nejustificat de rapidă a prețurilor, accentuarea nesiguranței aprovizionării cu astfel de resurse din import. În aceste condiții, apar ca fiind de cea mai mare însemnătate indicațiile formulate în cuvîntarea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara C.C. al P.C.R. din 31 martie a.c., în care se arată: „Se impune să acordăm o atenție deosebită soluționării în bune condiții a problemelor aprovizionării tehnico-materiale, realizării sarcinilor puse de Congresul al XII-lea cu privire la dezvoltarea mai puternică a bazei energetice, a bazei de materii prime proprii, pentru a asigura într-o măsură mult mai mare din țară necesarul unei activități economice. În același timp trebuie luate măsuri hotărîte în vederea reducerii consumurilor materiale, a consumurilor energetice, ținînd seama că pe unitatea de produs avem încă consumuri mult mai mari comparativ cu cele ce se realizează pe plan mondial la produse similare“.

NECESITATEA ECONOMISIRII MATERIILOR PRIME ȘI A ENERGIEI

Economisirea resurselor constituie o condiție esențială a asigurării creșterii economice în etapa actuală, cu atât mai mult cu cît eforturile necesare lărgirii bazei proprii de materii prime și de resurse energetice sînt din ce în ce mai mari. Investiția pe unitatea de capacitate este în prezent considerabil mai mare decît în trecut; de exemplu, investiția necesară pentru tona de capacitate anuală în extracția de lignit este în prezent de 6—7 ori mai mare decît în urmă cu 20 de ani. În acest fel, s-a ajuns ca, în acest cîmcinal, peste 2/5 din fondurile de investiții alocate sferei productive să fie repartizate sectorului primar.

Preocuparea deosebită față de lărgirea bazei proprii de materii prime este în mare măsură legată de accentuarea dificultăților asigurării acestora din import, în condițiile unei accentuate incertitudini provocate de actuala criză mondială a energiei și a materiilor prime, de tendința spre o vizibilă deteriorare a relațiilor economico-financiare dintre diferite țări. Vulnerabilitatea crescîndă a aprovizionării cu materii prime a fost însoțită de o sporire rapidă a prețurilor acestora; de exemplu, prețul țitelului, precum și al cuprului, zincului și altor metale a crescut în ultimul deceniu de 5—15 ori. După aprecierile unor specialiști, prețul real al petrolului pe piața internațională a crescut și în anul 1981, deși prețul său nominal s-a redus într-o oarecare măsură, întrucît moneda în care acesta, se exprimă, dolarul, a fost revalorizat într-o măsură mai mare.

Analizînd stadiul realizării hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, privind trecerea la asigurarea într-o măsură sporită a necesarului de materii prime, combustibili și energie din resurse interne, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., la ședința sa din 9 aprilie a.c., a atras atenția asupra necesității lichidării rămînelor în urmă la investiții, a necesității devansării intrării în funcțiune a unităților producătoare de materii prime și materiale. Totodată, s-a subliniat necesitatea aplicării ferme a hotărîrilor adoptate de Plenara C.C. al P.C.R., din martie a.c., cu privire la programul de creștere a producției de energie electrică, îndeosebi pentru realizarea programului de extracție a cărbunelui și de producere a energiei electrice pe bază de cărbune.

Avînd în vedere cerințele crescînde ale economiei naționale, precum și implicațiile crizei energetice mondiale, Comitetul Central al partidului a aprobat măsuri menite să asigure înlăptuirea programului energetic, care prevede ca, în linia generală, pînă în anul 1990 România să-și asigure o independență în ceea ce privește energia și combustibilii. În acest scop, s-a hotărît să se acționeze pentru extinderea și perfecționarea sistemului electroenergetic național, devansarea realizării de centrale electrice pe cărbuni, valorificarea potențialului hidroenergetic și introducerea în balanța energetică a noi resurse de energie, în condițiile diminuării folosirii hidrocarburilor. În domeniul energiei nucleare, s-a hotărît accelerarea lucrărilor de construcție și amplificarea a puterii instalate în centralele nucleare-electrice. Luînd în considerare nivelul deosebit de înalt la care au ajuns dobînzile la credite în economia mondială,

Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri de asigurare a finanțării acestui program prin forțe proprii, inclusiv a plății în devize libere necesare achiziționării de licențe, proiecte și alte importuri necesare construcției centralelor, fără a se mai recurge la noi credite în devize libere. În acest scop, s-a hotărât să se aloce mărfurile necesare la export pentru constituirea unui fond special în valută prin care să se asigure finanțarea programului de construire a centralelor nucleare-electrice.

Toate acestea arată amploarea deosebită a eforturilor actuale și în perspectivă, necesare asigurării satisfacerii cerințelor de energie ale economiei naționale, confirmând pe deplin aprecierea că cea mai importantă sursă de energie o reprezintă economisirea acesteia. În acest scop, ministerele, centralele industriale și întreprinderile, consiliile populare trebuie să desfășoare o activitate cât mai susținută pentru creșterea randamentelor energetice în instalații, înlocuirea proceselor tehnologice mari consumatoare de energie, extinderea folosirii tehnologiilor care asigură valorificarea complexă a resurselor energetice, folosirea intensivă a capacităților și evitarea mersului în gol, eliminarea opririlor accidentale, buna întreținere și exploatarea a utilajelor.

REZERVE DE ECONOMISIRE ȘI VALORIFICARE MAI BUNĂ A RESURSELOR MATERIALE ȘI ENERGETICE

Ca urmare a aplicării unui complex program de măsuri, în țara noastră, elasticitatea creșterii produsului național în raport cu creșterea consumului de energie a înregistrat în ultimele trei cincinale o evoluție favorabilă. În industrie, de exemplu, — ramură căreia îi revine aproape 80% din consumul total de energie —, consumul de energie primară la 1 mil. lei producție industrială a scăzut în perioada 1966—1980 cu circa 50%, iar cel de energie electrică — cu aproape 30%, așa cum rezultă din datele prezentate în tabelul de mai jos.

Consumul de energie la 1 mil. lei producție industrială

	Energie primară — tce —	Energie electrică — mii kwh —
1965	185	75
1980	95	56

În ceea ce privește consumul de energie electrică la o unitate de producție industrială, este de remarcă faptul că în deceniul 1971—1980 acesta s-a redus cu 33%, după ce în deceniul anterior înregistrase o creștere de 30%, ceea ce reprezintă o confirmare a posibilității reducerii caracterului energointensiv al producției industriale, după ce s-a depășit un anumit prag al dezvoltării de ansamblu a economiei naționale. Semnificativ în acest sens este și fap-

tul că pentru anul 1982 s-a prevăzut ca sporul de 5,5% al venitului național să se realizeze printr-o creștere a consumului de energie electrică cu cel mult 3% față de anul precedent. Creșterea mai rapidă a venitului național decît a consumului de energie constituie, de fapt, una din caracteristicile principale ale etapei noi, de dezvoltare intensivă a economiei noastre naționale.

O preocupare deosebită față de reducerea conținutului de energie al producției există pe plan internațional, succese notabile în această direcție fiind obținute de unele țări industrializate. Astfel, conform unor surse O.C.D.E., în primii cinci ani care au urmat după declanșarea crizei energetice în 1973, consumul de energie primară la o unitate de produs național a scăzut cu 45% în Marea Britanie, cu 31% în S.U.A. și 47% în Japonia. Pe ansamblul țărilor membre ale O.C.D.E., între anii 1973 și 1979, producția industrială a crescut în medie cu 2% anual, în timp ce consumul de energie în industrie s-a redus, fiind la sfîrșitul acestei perioade mai mic decît la începutul ei.

Țara noastră, cu toate succesele importante dobîndite în reducerea consumului de energie, dispune în continuare de rezerve mari în acest domeniu, ilustrate sintetic de faptul că consumul de energie pe o unitate de venit național depășește încă cu mult pe cel realizat în țările dezvoltate. În aceste condiții, se poate înțelege mai bine de ce situația înregistrată în anul 1981, cînd, cosumul de energie a crescut mai rapid decît producția marfă, a fost apreciată ca nefiînd normală, luîndu-se o serie de măsuri menite să conducă la realizarea unei schimbări radicale în acest domeniu. În acest scop, la ședința din 9 aprilie a.c., Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., a stabilit că este necesar să se asigure reducerea pînă în 1985 a consumului de energie primară și resurse energetice refozabile cu 15% față de necesarul calculat după normele din 1981.

Potrivit nivelurilor orientative stabilite, gradul de valorificare a materiilor prime, materialelor, combustibilului și energiei, pe ansamblul industriei, urmează să crească pînă în 1985, față de 1980, cu 35%, calculat pe baza producției marfă, comparativ cu 30,2% prevăzut inițial, și cu 44%, calculat pe baza producției nete, față de 37,3% stabilit în planul cincinal. În contextul promovării unei politici ferme de gospodărire rațională a materiilor prime și de reducere a consumurilor materiale, de economisire strictă a combustibililor și energiei în toate sectoarele de activitate, s-a indicat ca fiecare minister, împreună cu institutele de cercetare, să treacă la analiza fiecărui produs, stabilindu-se, cu termene precise de aplicare, noile tehnologii ce vor fi utilizate pentru reducerea cu cel puțin 20-25% a consumurilor, pe întregul cincinal. Pe această bază, prevederile pentru 1985 vor trebui realizate încă din 1983, astfel încît în perioada 1984-1985 să se lucreze pe baza noilor norme de consum.

DIRECȚII DE ACȚIUNE ȘI CAI DE ECONOMISIRE A RESURSELOR

Calea cea mai directă de economisire a resurselor o constituie reducerea consumurilor specifice în toate sectoarele cu activitate productivă și în toate fazele de prelucrare a materiilor prime. Posibilitățile existente în această direcție sînt strict condiționate de eforturile depuse pentru **perfecționarea tehnologiilor de fabricație și generalizarea utilizării celor avansate**. Pe plan național, aceste eforturi sînt materializate în implementarea unui important număr de noi tehnologii în diferite ramuri și subramuri ale economiei. Schimbări substanțiale au loc, de exemplu, în ceea ce privește tehnologiile de elaborare și prelucrare a oțelului, punîndu-se accentul într-o măsură sporită pe utilizarea în siderurgie a cărbunilor energetici inferiori și slab cocsificabili. O atenție deosebită este acordată generalizării realizărilor și experiențelor pozitive în întreaga economie. Aceasta se impune cu atît mai mult cu cît diferențele dintre consumurile materiale și energetice realizate la aceleași produse, în unități diferite, sînt încă mari. Este cazul unor întreprinderi care consumă, pentru același produs, de două ori mai puțin petrol și energie decît altele. Astfel de situații se întîlnesc, de exemplu, la fabricarea cimentului, în metalurgie și în construcții de mașini.

În condițiile actuale ale crizei mondiale, a resurselor de materii prime și de energie, un rol de mare importanță revine activității de **reproiectare a unor produse**, a căror greutate pe unitatea de capacitate este mai mare decît a produselor similare din alte țări. În acest cadru un loc important îl ocupă preocuparea pentru reproiectarea produselor realizate din metal, realizarea unor produse noi, cu caracteristici de funcționalitate și economicitate îmbunătățite. Legat de această direcție de acțiune, secretarul general al partidului atrăgea atenția că introducerea în fabricație a unor **produse noi** trebuie să se facă numai dacă acestea sînt superioare celor vechi, atît din punct de vedere calitativ și tehnic, cît și din punctul de vedere al eficienței economice. Totodată, pentru a se evita situațiile în care, la unele produse, între momentul începerii fazelor de cercetare-proiectare și cel al aplicării rezultatelor în producție trece un timp exagerat de mare, este necesar să fie prevăzute — și respectate mai ales — termene corespunzătoare de realizare a tuturor fazelor de obținere a produselor noi și a celor reproiectate.

Prin reducerea gabaritelor și a greutății produselor, prin reproiectarea construcției acestora în raport cu realizările actuale ale științei și tehnicii, prin raționalizarea construcției utilajelor în sensul simplificării și unificării pieselor componente, al folosirii unor materiale noi și eficiente, se pot realiza economii însemnate la materiile prime și materialele deficitare.

O cale din ce în ce mai importantă de economisire a resurselor țării o constituie **refolosirea materialelor recuperate din procesele de producție și de consum**. Prin re-

cuperare, urmează ca, în acest cincinal, să se ajungă la acoperirea într-o proporție de cel puțin 40-50% a nevoilor interne de fier, metale neferoase, fibre și fire textile, uleiuri minerale etc. În acest scop, trebuie acordată o atenție corespunzătoare punerii la punct a unui sistem eficient de recuperare, concomitent cu elaborarea tehnologiilor necesare asigurării reutilizării resurselor recuperate. În scopul creării premiselor pentru recuperarea resurselor re folosibile, este indicat ca, încă din faza de concepție a produselor, să se țină seama de posibilitățile de reciclare complexă a resurselor încorporate în acestea.

Una dintre sursele cele mai importante de economisire a resurselor și de valorificare superioară a acestora o constituie **perfecționarea structurii industriei**. În procesul îmbunătățirii structurii ramurilor și subramurilor industriale, o atenție deosebită este acordată dezvoltării cu precădere a industriilor cu consumuri energetice reduse, cu produse de înaltă valoare, ce încorporează muncă complexă, de o calificare tehnică superioară, precum și restrîngerii producției ce înglobează un consum mare de materii prime și energie, a tehnologiilor învechite, care determină consumuri mari de combustibil și energie pe unitatea de produs fabricat. În acest scop, politica de industrializare, în actuala etapă, este orientată spre creșterea cu prioritate a producției acelor ramuri ale metalurgiei, construcțiilor de mașini și chimiei, care asigură dezvoltarea pe o treaptă superioară a bazei tehnico-materiale a societății și valorificarea cu maximă eficiență a resurselor naționale.

Una din căile cele mai importante de economisire și valorificare superioară a resurselor o constituie **îmbunătățirea calității produselor**. După cum este cunoscut, între caracteristicile calitative esențiale ale produselor, cum sînt durabilitatea și fiabilitatea, și consumurile materiale și energetice există o strînsă dependență, astfel încît, anual, o cantitate mare din resursele țării este consumată fie pentru menținerea în stare de funcționare a mașinilor și utilajelor aflate în dotare, fie pentru înlocuirea celor scoase complet din uz datorită deteriorării rapide a parametrilor lor funcționali.

Economiile care se realizează prin asigurarea unui nivel calitativ corespunzător al producției, de exemplu al producției de mașini și utilaje, sînt echivalente cu pierderile evitate datorită reducerii necesarului de piese de schimb, reducerii cantității de rebuturi generate de opririle frecvente și imprevizibile ale mașinilor și utilajelor respective, precum și reducerii pierderilor de producție determinate de aceste opriri.

Problema calității producției este esențială, pentru că de aceasta depinde din ce în ce mai mult însăși posibilitatea desfacerii producției obținute. Nerespectarea standardelor de calitate fixează orice șansă de lansare sau menținere a producătorilor pe piața externă. Nivelul

calitativ și de tehnicitate este în prezent hotărâtor; de aceea problema relației dintre cantitate și calitate trebuie soluționată luând în considerare exigențele calitative din ce în ce mai mari ale pieței interne și externe, și mai puțin obiectivele cu caracter strict cantitativ. Pe scurt, o valorificare superioară a resurselor țării înglobate în produse exportate are loc atunci când se pot realiza venituri valutare mai mari din exportul unei cantități mai mici de produse, dar de calitate mai bună, decât din exportul unei cantități mai mari de produse, dar de calitate inferioară.

În condițiile aplicării noului mecanism economico-financiar, ale autogestiei unităților economice, pentru asigurarea premiselor necesare utilizării eficiente a resurselor de materii prime și energetice ale țării, capătă o importanță sporită reflectarea corectă în preț a eforturilor reale depuse pentru obținerea acestor resurse. În acest sens, la Congresul al XII-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu preciza că va trebui să se asigure o mai bună fundamentare a corelațiilor dintre prețurile produselor de bază și ale mărfurilor finite, pornind de la cheltuielile socialmente necesare și prețurile pieței mondiale, de la necesitatea valorificării superioare a materiilor prime, materialelor și energiei. În situația când, în ramurile extractive și de prelucrare primară a materiei prime, se practica prețuri cit mai reduse, iar în ramurile prelucrătoare, prețuri corespunzătoare unor rate de rentabilitate mult mai mari, interesul economic față de reducerea consumurilor și cheltuielilor materiale era mult diminuat. În legătură cu intensificarea utilizării piergii prețurilor în acțiunea de economisire a resurselor materiale trebuie remarcate preocupările actuale ale specialiștilor din acest domeniu — în cadrul mai amplu al preocupărilor vizând perfecționarea mecanismului economico-financiar — de a găsi modalități noi de dimensionare a mărimii venitului net și de includere a acestuia în preț.

La nivelul unităților economice, atingerea obiectivelor privind economisirea și valorificarea superioară a resurselor presupune abordarea unitară a diferitelor căi și modalități de acțiune, luându-se în considerare complexitatea fenomenelor și proceselor specifice unităților de diferite tipuri. Numai printr-o preocupare constantă, cu o viziune foarte cuprinzătoare, și nu doar prin acțiuni succesive, care să vizeze de fiecare dată un anumit aspect, luat izolat, este posibilă realizarea ansamblului de obiective ale dezvoltării intensive a economiei noastre naționale. **Reducerea consumului specific de materii prime și materiale, ca și alte măsuri de economisire a resurselor, nu reprezintă un scop în sine, ele având valabilitate numai prin raportarea la efectul final la care aceste măsuri conduc.** De acest aspect trebuie să se țină seama în mod deosebit la produsele destinate exportului, la care, prin economii mărunte la ambalaje sau la alte elemente ale modului de prezentare a

mărfurilor, se pot înregistra pierderi determinate de diminuarea prețurilor de export obținute sau de pierderea totală a unor clienți externi, neajunsuri incomparabil mai mari decât economiile realizate.

Stabilirea măsurilor concrete de economisire a resurselor în diferite ramuri și unități economice trebuie să se realizeze în raport cu specificul activităților respective, de care în mare măsură depind și posibilitățile efective de reducere a consumurilor specifice, de înnoire a producției etc. De aceea, nu este deloc recomandabilă extinderea mecanică, la diferite unități economice, a sarcinilor medii, stabilite la nivelul ramurilor sau al întregii economii, de reducere a consumurilor specifice sau de creștere a gradului de valorificare a resurselor. Pentru unele unități sarcina medie de economisire a resurselor, valabilă pentru ansamblul economiei naționale, poate fi realizată mobilizându-se doar parțial rezervele interne, în timp ce la alte unități această sarcină nu poate fi realizată, fie datorită unor rezerve mai reduse, grație unei activități pozitive desfășurate în mod constant până în prezent, fie datorită specificului producției respective, în raport cu care orice reducere a consumurilor specifice nu se poate realiza decât în dauna calității produselor obținute.

Un rol important în atingerea obiectivelor stabilite de economisire a resurselor, la nivelul unităților economice, îl are stimularea materială corespunzătoare a lucrătorilor, în raport cu importanța și cu gradul de deficit al resurselor economisite și cu eforturile depuse în acest scop. În vederea stimulării realizării unor invenții, inovații și raționalizări care să aibă ca efect economisirea și valorificarea superioară a resurselor materiale și energetice, conducerile întreprinderilor trebuie să facă uz într-o măsură mai mare de prevederile legale care permit această stimulare materială.

Aplicarea cu hotărâre în viață, în fiecare unitate economică, a măsurilor adoptate la ședința din 9 aprilie a.c. a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., menite să impulsioneze realizarea mărețelor sarcini trasate de cel de-al XII-lea Congres al partidului, va marca un pas înainte pe calea dezvoltării intensive a economiei noastre naționale, a utilizării cu maximă eficiență a tuturor resurselor țării.

dr. Alexandru MIHĂILESCU

INTREBĂRI :

- 1) În ce constă necesitatea economisirii materiilor prime și energiei ?
- 2) Enumerați și analizați căile concrete prin care în unitatea în care lucrați se poate răspunde acestui imperativ al dezvoltării economice intensive.

Repartizarea și utilizarea eficientă a forței de muncă — premisă esențială a dezvoltării calitative a economiei naționale

Realizarea unei noi calități în toate domeniile și sectoarele de activitate, în industrie, agricultură, în știință, învățământ și cultură, inclusiv în organizarea și conducerea activității economico-sociale — cerință imperioasă, legică a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră, a realizării tuturor obiectivelor înscrise în Programul partidului, a sarcinilor și corelațiilor fundamentale fixate de Congresul al XII-lea al P.C.R. — este condiționată în cel mai înalt grad de repartizarea și utilizarea cu maximă eficiență a forței de muncă. În legătură cu aceasta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată: „În vederea creșterii productivității muncii este necesar să fie luate măsuri concrete pentru dimensionarea corespunzătoare a numărului de personal. Este necesar să se facă o repartitie rațională a forței de muncă pe întreaga economie, pentru a se lichida situația ca în unele sectoare să existe excedent, iar în altele să lipsească forța de muncă“.

FORȚA DE MUNCĂ

ÎN STRATEGIA PROGRESULUI ECONOMIC-SOCIAL

Dezvoltarea calitativă a economiei naționale este dependentă fără îndoială, în primul rînd de progresul tehnico-științific, de asimilarea cât mai rapidă și deplină în producția materială și în general în întreaga viață social-economică a cuceririlor geniului uman. Această coordonată principală care a stat și pînă acum în centrul politicii economice a partidului nostru — ca dealtfel toate caracteristicile și laturile care definesc noua calitate cum ar fi modernizarea continuă a structurii economice, realizarea unor raporturi optime între toate ramurile și sectoarele de activitate și îndeosebi asigurarea unor proporții corespunzătoare între industrie și agricultură, sporirea puternică a eficienței economice prin accentuarea contribuției factorilor intensivi, creșterea în ritm susținut a venitului național, dezvoltarea economiei și ridicarea bunăstării maselor, a calității vieții în genere — sînt de neconceput fără ca repartizarea forței de muncă să corespundă pe deplin nevoilor sociale, fără un grad înalt, continuu crescînd de utilizare eficientă a resurselor umane.

Numai în măsura în care forța de muncă este permanent repartizată și folosită în fiecare etapă în raport cu cerințele obiective ale dezvoltării social-economice, cu opțiunile politicii economice, în concordanță strînsă, cantitativă și calitativă, cu programele de investiții, cu baza tehnico-materială, se poate promova rapid progresul tehnico-științific, se asigură utilizarea acestuia, a întregului potențial productiv, cu maximă eficiență economică. Forța de muncă nu-și poate manifesta în nici un fel caracteristica sa de principală forță de producție a societății decît în măsura în care răspunde nevoii sociale, la locul unde se găsesc necesitățile social-economice, acolo unde sînt întrunite și asigurate toate condițiile tehnico-materiale ale producției. Numai în baza unei asemenea „cooperări“ cantitative și a concordanței calitative dintre pregătirea cultural-științifică și profesională a omului și caracteristicile bazei tehnico-materiale devine posibilă nu numai utilizarea eficientă a progresului tehnico-științific, dar și participarea forței de muncă la dezvoltarea progresului tehnic, creșterea producției sociale, în primul rînd industriale și agricole, modernizarea continuă a structurii economiei, accentuarea contribuției factorilor intensivi la creșterea economică, dezvoltarea calitativ superioară a economiei naționale, a întregii vieți sociale. În acest sens secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată: **Progresul societății noastre, înlăptuirea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate sînt condiționate de cadre, de oameni! Omul este forța principală a tot ce înlăptuim — și, de aceea, în primul rînd trebuie să ne îngrijim de pregătirea sa, de formarea cadrelor pentru toate domeniile de activitate. Dacă vom rezolva în mod corespunzător această problemă, vom avea siguranța că tot ceea ce ne propunem vom înlăptui“.**

MUTAȚII ÎN STRUCTURA FORȚEI DE MUNCĂ

Repartitia și folosirea eficientă a forței de muncă este un proces complex și dinamic. Fiecărei etape de dezvoltare economică îi corespunde o repartitie și folosire a forței de muncă în raport strict cu nevoile sociale concrete, obiective. Așa se explică dealtfel faptul că repartitia muncii sociale exprimă în fiecare moment o structură anume a nevoilor sociale de bunuri și servicii, însuși stadiul de dezvoltare și modernizare a economiei, inclusiv nivelul de trai, de civilizație și cultură al poporului

Pornind de la experiența mondială în general și a

României în special, de la cunoașterea profundă și aplicarea, în condițiile specifice ale țării noastre, a legităților generale ale dezvoltării sociale și economice, Partidul Comunist Român a asigurat dezvoltarea susținută a economiei

naționale și în strinsă legătură cu aceasta structuri permanente noi, superioare ale nevoilor sociale, o repartizare și folosire tot mai eficientă a forței de muncă (vezi tabelul nr. 1).

Tabel nr. 1

Dinamica și structura populației ocupate, pe ramuri ale economiei în perioada 1950—1980

	1980	1950	1965	1970	1975	1980
	— în % —					
Populație ocupată total	124	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Industrie	368	12,0	19,2	23,0	30,6	35,5
Construcții	460	2,2	6,3	7,8	8,1	8,3
Agricultură	49	74,1	56,5	49,1	37,8	29,4
Silvicultură	224	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
Transporturi	374	1,9	3,1	3,7	4,3	6,1
Telecomunicații	367	0,3	0,6	0,6	0,7	0,8
Circulația mărfurilor	301	2,5	4,0	4,3	5,5	6,0
Gospodăria comunală	677	0,7	2,1	3,0	3,4	3,8
Învățământ, cultură, artă	225	2,3	3,5	3,7	4,0	4,2
Știință	514	0,2	0,5	0,5	0,8	0,9
Ocrotirea sănătății	311	1,1	2,0	2,3	2,6	2,7
Administrație	46	1,7	1,0	0,7	0,7	0,6
Alte ramuri	195	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3

Așa cum se desprinde și din datele tabelului menționat, repartitia pe ramuri a populației ocupate — expresie de sinteză a dezvoltării puternice a economiei naționale și a modernizării structurii ei, a industrializării socialiste, a cooperativizării agriculturii și a revoluției pe planul învățământului și culturii, a promovării progresului tehnic în toate ramurile economiei naționale — a cunoscut mutații de mari proporții. Dacă în 1950 forța de muncă era concentrată în mod disproporționat — 74,1% în agricultură pentru producerea și satisfacerea nevoilor primare ale populației și numai 12% în industrie, reflectând profilul pronunțat agrar și de slabă productivitate al economiei românești — în anii construcției socialiste repartitia populației ocupate pe ramurile economiei naționale s-a schimbat considerabil: ramurile neagricole care în 1950 utilizau 29,4% din populația ocupată concentrău în 1980 de 2,4 ori mai mult, adică 70,6%, reflectând profilul nou, industrial-agrar, al economiei românești în plin proces de dezvoltare și modernizare. Întrucât și celelalte ramuri

ale economiei cum sînt transporturile și telecomunicațiile, comerțul, gospodăria comunală, știința, învățămîntul, cultura, arta și ocrotirea sănătății concentrează proporții crescînde din populația ocupată a țării, se completează astfel nu numai imaginea profilului nou al sistemului productiv național, dar și — în dependență de aceasta — creșterea și modernizarea consumului populației, în cadrul căruia bunurile industriale și serviciile dețin astăzi ponderea principală și în continuă creștere.

Privită static, în orice moment al dezvoltării social-economice, repartitia populației ocupate exprimă cuantumul forței de muncă al fiecărei ramuri, care alături de baza tehnico-materială este indispensabil pentru producerea valorilor de întrebuintare. Însă în dinamică, repartitia pe ramuri continuu schimbată a populației ocupate este în fapt expresia celui mai sintetic proces economic — creșterea continuă și în ritm susținut a folosirii eficiente a forței de muncă din întreaga economie națională.

Tabel nr. 2

Dinamica veniturii naționale și a principalilor săi factori de creștere, în perioada 1950—1980
1950 = 100

	1965	1970	1975	1980
Venitul național	413	599	10 ori	15 ori
Venitul național/locuitor	354	482	784	11 ori
Venitul național/persoană ocupată	356	508	826	12,1 ori
Venitul național/persoană ocupată în sfera materială	379	550	917	13,7 ori
Productivitatea / o persoană :				
— în industrie	343	488	666	923
— în construcții-montaj în antrepriză	261	340	495	718
— în transportul feroviar	180	254	324	367
Populația	117	124	130	136
Populația ocupată	116	118	121	124
Populația ocupată în sfera materială *)	109	109	109	109
Numărul personalului muncitor	203	241	297	346
Volumul investițiilor	748	13 ori	22 ori	33 ori
Fonduri fixe	223	337	534	827

*) cuprinde industria, construcțiile, agricultura, silvicultura și transporturile.

Factorul decisiv al creșterii venitului național — așa cum se observă din datele tabelului nr. 2 — îl constituie în mod constant sporirea productivității muncii sociale, adică creșterea gradului de folosire eficientă a forței de muncă. Faptul că productivitatea muncii este criteriul fundamental de apreciere a nivelului și dinamicii utilității forței de muncă înseamnă implicit că față de 1950, în 1980 populația ocupată din întreaga economie națională este de 12,1 ori mai eficient folosită, iar pe ansamblul principalelor ramuri ale producției materiale într-o producție și mai mare, de 13,7 ori; în condițiile sporirii aprebile a numărului de personal, gradul de folosire a forței de muncă, în 1980 față de 1950 era în industrie de 13 ori mai mare, în construcții-montaj-antrepriză de 13 ori, iar în transportul feroviar de 3,67 ori.

Creșterea considerabilă a productivității muncii și deosebit rolul și ponderea ei covârșitoare în creșterea de 15 ori în 1980 față de 1950 a venitului național se explică — cum se observă din datele tabelului nr. 2 — prin faptul că în această perioadă societatea noastră a făcut mari eforturi de investiții pentru sporirea considerabilă și creșterea fondurilor fixe, pentru dezvoltarea și crearea de ramuri și subramuri noi, hotărâtoare în condițiile procesului tehnico-științific contemporan, pentru crearea întreprinderi și dezvoltarea forțelor de producție în cadrul teritorial în fiecare județ și localitate; îmbinându-se armonios criteriile economice cu cele sociale pe tot cursul țării, a fost creat un mare număr de locuri de muncă necesare ocupării mai bune a forței de muncă în general și al contingentelor tinere în special.

Multitudinea de procese și factori mobilizați prin politica economică în general și cea de investiții în special politică nu numai particularitățile caracteristice esențiale ale creșterii productivității muncii, ale ridicării gradului de folosire eficientă a populației ocupate dar și, pe această cale, cum a fost posibil ca o creștere atât de puternică a venitului național să se realizeze în perioada 1950—1980 — un spor practic înfim al populației ocupate, de numai 24%.

Deosebit de semnificativ pentru a sublinia importanța folosirii eficiente a forței de muncă este faptul că dacă productivitatea muncii ar fi rămas, să presupunem, constantă, la nivelul anului 1950, atunci pentru creșterea de 15 ori a venitului național în 1980, în loc de 8,2 milioane persoane ocupate ar fi fost necesare numai în sfera materială de 104 milioane, ceea ce evident n-ar fi fost posibil de asigurat.

Factorul decisiv al creșterii gradului de folosire eficientă a forței de muncă poate și trebuie să fie subliniat și în relație cu repartizarea forței de muncă: creșterea productivității muncii și ridicarea continuă a utilizării eficiente a potențialului uman reprezintă factorul motor care determină dinamica, deplasările permanente ale repartizării forței de muncă pe ramuri și subramuri, în profil teritorial și profesional.

OBIECTIVELE FIECĂREI ETAPE DE DEZVOLTARE — CRITERIU ESENȚIAL ÎN REPARTIZAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Relevarea importanței hotărâtoare a folosirii eficiente a forței de muncă în creșterea venitului național, în raport cu sporirea populației ocupate și cu repartizarea acestora nu trebuie însă absolutizată: experiența arată pe de o parte că modernizarea structurilor economice, inclusiv promovarea progresului tehnic, mai ales în condițiile unei penurii de investiții, nu se pot realiza fără un spor al resurselor de muncă; pe de altă parte însă aceeași experiență ne arată că nici repartizarea forței de muncă nu poate fi subestimată: dacă repartizarea forței de muncă nu se face cu rapiditatea și în proporțiile necesare, în raport strâns cu baza tehnico-materială și obiectivele și sarcinile politicii economice din fiecare etapă, atunci este limpede că nici productivitatea muncii, gradul de folosire a forței de muncă nu pot crește corespunzător. Din această cauză, resursele de muncă existente, inclusiv sporul acestora, se pot dovedi nesatisfăcătoare pentru creșterea susținută a venitului național. Or, sub acest aspect, repartizarea forței de muncă apare ca un factor care la rindul său condiționează creșterea la nivelul condițiilor și cerințelor a însăși productivității muncii, a folosirii eficiente a forței de muncă.

Interdependența strinsă care există între aceste două laturi — folosirea eficientă a forței de muncă și repartizarea corespunzătoare a potențialului uman — în procesul creșterii producției sociale, a venitului național, evidențiază, în același timp, odată mai mult, puternica lor implicare în realizarea obiectivului stabilit de partidul nostru de trecere la o nouă calitate, de dezvoltare calitativă a fiecărei întreprinderi, subramuri și ramuri și a economiei naționale în ansamblu. Mai mult, relevând conținutul, funcțiile concrete, comune și specifice, inclusiv interdependența strinsă dintre aceste două laturi ale creșterii venitului național se poate spune că, direct sau mediat, folosirea eficientă și repartizarea forței de muncă condiționează de fapt toate direcțiile și sarcinile care definesc noua calitate, dezvoltarea calitativ superioară a economiei naționale.

Abordarea și soluționarea practică în strinsă unitate a folosirii eficiente și a repartizării corespunzătoare a forței de muncă reprezintă o cerință indispensabilă în orice moment, în orice etapă a construcției economice și sociale. În stadiul actual de dezvoltare a economiei naționale, când se cere realizată o nouă calitate în toate ramurile și sectoarele de activitate, când este creată o puternică bază tehnico-materială și care se cere dezvoltată și modernizată neconținut, când există un puternic potențial de cadre calificate, de forță de muncă în general, când sînt acumulate deci condiții de intensificare a creșterii venitului național și când există realmente rezerve în acest sens,

se înțelege că importanța, locul și rolul redistribuirii și al folosirii eficiente a forței de muncă sporesc considerabil.

Realizarea unei noi calități și în genere dezvoltarea calitativă a economiei naționale presupune ca baza materială creată în fiecare ramură, subramură, întreprindere, în fiecare județ și localitate urbană sau rurală să fie cât mai deplin utilizată. Faptul că în unele unități economice și chiar ramuri — ca de pildă activitățile din industria extractivă și agricultură, sectoare prioritare ale actualei etape de dezvoltare a economiei românești — există deficit de forță de muncă, necesarul de forță de muncă cerut de capacitățile existente nu este acoperit decât parțial, nu asigură desigur folosirea eficientă a bazei materiale create, nu permite realizarea integrală a producției necesare, frînând creșterea productivității muncii atât în aceste unități, cât și în întreprinderile și ramurile care au nevoie de aceste produse. Pe de altă parte, în alte unități economice și chiar ramuri — datorită unui complex de cauze — în prezent se manifestă un excedent de forță de muncă în raport cu posibilitățile actuale de utilizare a capacităților de producție, cu cererea pentru diferite produse. În aceste condiții, evident, productivitatea muncii nu numai că nu poate crește, dar chiar se diminuează dacă nu se asigură utilizarea deplină a timpului la nevoile strict obiective ale producției și muncii, eliberarea forței de muncă devenite excedentare și repartizarea ei la unitățile și ramurile economiei naționale care în momentul de față manifestă o nevoie acută de forță de muncă. Așa cum arătam, este aici cazul nevoilor suplimentare de forță de muncă ale întreprinderilor din industria extractivă de materii prime și energetice, a nevoilor agriculturii, ale intensificării producției în această ramură, la nivelul condițiilor tehnico-materiale și pedoclimatice existente — pentru acoperirea necesarului de forță de muncă cerut nu numai de investițiile noi alocate în acest plan cincinal agriculturii, dar și în general, în funcție de necesitatea îmbunătățirii calitative, pe vârste și sexe, a forței de muncă din această ramură de bază a economiei noastre naționale.

Folosirea eficientă și repartizarea corespunzătoare a forței de muncă potrivit nevoilor reale actuale din fiecare unitate și ramură de activitate, pentru realizarea unei noi calități, pentru sporirea eficienței economice și accentuarea rolului factorilor intensivi la sporirea venitului național al țării sint imperios necesare nu numai din punctul de vedere al bazei tehnico-materiale, dar și sub aspectul valorificării depline a însuși potențialului uman. **Forța de muncă de care dispunem reprezintă cea mai mare bogăție națională, o mare investiție, cea mai importantă dacă ținem seama atât de faptul că fondul de consum reprezintă cea mai mare parte a venitului național, dar și de investițiile și alte cheltuieli importante pe care societatea noastră le efectuează continuu pentru educația și formarea profesional-științifică a forței de muncă.**

În aceste condiții este evident că orice pierdere de forță de muncă, de timp de muncă generează chiar și nu prin acest fapt mari pierderi de producție și productivitate în fiecare întreprindere și ramură, în fiecare localitate și județ, în economia națională în ansamblu.

Concordanța cantitativ-numerică și calitativ-structur de forță de muncă pe de o parte și nevoile concrete ale acestei etape ale fiecărei întreprinderi, ramuri, localități sau județ este însă numai o cerință minimă pentru înfăptuirea noii calități. Pentru ca economia națională, fiecare ramură și sector de activitate, toate unitățile economice să realizeze o calitate superioară se cere intensificată organizarea producției și muncii, ridicarea calității producției, sporirea ritmului și a eficienței asimilării de produse noi, realizarea exemplară și depășirea planului de export asigurarea unei bune concordanțe între condițiile existente și normele de muncă, aplicarea corectă a acordului global corespunzător cu funcțiile acestuia, înfăptuirea practică a noului mecanism economico-financiar, a principiilor autoconducerii muncitorești, a autogestunii economico-financiare și a autofinanțării.

Nu este mai puțin util să menționăm și faptul că luarea tuturor măsurilor în fiecare unitate economică de ramură sau teritorială, de folosire eficientă și de repartizare corespunzătoare a forței de muncă reprezintă o cerință imperioasă nu numai pentru realizarea unei noi calități de producție materială, în orice activitate socială în general, dar și pentru înfăptuirea pe această bază a Programului partidului nostru de ridicare continuă a nivelului de trai și a calității vieții în general. Pentru realizarea acestui obiectiv fundamental promovează partidul și statul nostru o politică de ocupare deplină și tot mai eficientă a forței de muncă, concomitent cu introducerea neabătută a progresului tehnico-științific, intensificarea creșterii eficienței economice în toate ramurile și sectoarele de activitate; pentru înfăptuirea acestui țel fundamental partidul nostru, tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu subliniază necesitatea perfecționării și aplicării ferme a noului mecanism economico-financiar.

dr. Gheorghe RĂBOAC

INTREBĂRI

- 1) Pe ce argumente se sprijină necesitatea corelării repartizării forței de muncă cu nevoia socială?
- 2) Ce mutații esențiale au intervenit în structura forței de muncă și ce semnificații poartă ele?
- 3) Ce influențe pozitive prezintă asupra sporirii productivității muncii sociale și ridicării nivelului de trai, repartizarea forței de muncă în funcție de actualele priorități ale dezvoltării economiei românești?

Sporirea eficienței investițiilor — exigență a ridicării calității dezvoltării

În strategia creșterii și dezvoltării economico-sociale promovată de partid, investițiile au constituit și constituie unul dintre factorii esențiali, deoarece prin aplicarea programelor de investiții se asigură premisele materiale pentru realizarea reproducției socialiste lărgite, creșterea în ritm înalt a producției industriale, agricole, dezvoltarea complexă și echilibrată a tuturor ramurilor economice; totodată, investițiile constituie mijlocul principal de reparare rațională a forțelor de producție pe teritoriu. Un rol însemnat revine investițiilor în realizarea unei structuri eficiente a economiei și realizării, în acest cadru, a unor mutații esențiale în lumina criteriului energetic, în dezvoltarea bazei tehnico-materiale a sferei neproductive — toate acestea în strinsă legătură cu obiectivele fiecărei etape de dezvoltare a economiei naționale, cu locul și prioritățile liferitelor ramuri și subramuri ale economiei, cu exigențele valorificării plene a resurselor naturale, materiale și umane.

Tocmai bazându-se pe aceste elemente, pornind de la necesitatea înlăturării grabnice a stării de înapoiere economică moștenită de la vechiul regim, partidul nostru a promovat o politică consecventă în domeniul investițiilor. An de an, o parte însemnată din venitul național a fost orientată spre creșterea capacității productive a țării, spre realizarea — prin înființarea a numeroase întreprinderi noi dotate cu utilaje de înaltă performanță și economie, prin reutilizarea și dezvoltarea celor existente, a unei industrii și economii moderne, competitive. După cum se relevă din datele înscrise în tabelul de la p. 15, în fiecare din ultimele patru cincinale s-a investit mai mult decât în două cincinale anterioare luate la un loc. Realizarea investițiilor într-o astfel de dinamică ilustrează, în mod semnificativ, consecvența cu care partidul și statul nostru au urmărit dezvoltarea forțelor de producție și a bazei tehnico-materiale a activităților sociale, modernizarea structurilor economiei naționale și îmbunătățirea repartizării teritoriale a forțelor de producție.

Politică în domeniul investițiilor este nemijlocit legată de politica de industrializare socialistă. Făurirea unei industrii puternice, în care un loc precumpănitor să-l ocupe ramurile hotărâtoare pentru dezvoltarea economică, a presupus și presupune însemnate eforturi de investiții, mai ales în zilele noastre când trebuie introduse în producție mijloace tehnice și tehnologii dintre cele mai moderne, apte să permită economisirea resurselor și energiei, valorificarea superioară a întregului potențial al țării. În condițiile revoluției tehnico-stiințifice contemporane, chiar și statele dezvoltate din punct de vedere economic inițiază vaste programe de investiții, imperios necesare pentru a înnoi tehnica și tehnologia, pentru a face față competiției pe plan mondial. Cu atât mai mult țările care au moștenit un nivel mai scăzut de dezvoltare a forțelor de producție, trebuie să facă investiții substanțiale pentru a lichida starea de înapoiere și a se angaja pe calea progresului social. În fapt, pentru toate țările, realizarea investițiilor în condițiile unei strategii raționale, judicioase asupra dez-

voltării asigură creșterea neîntreruptă și perfecționarea forțelor de producție, crearea unei economii de înaltă eficiență, cu structuri și dinamici corespunzătoare cerințelor de progres și posibilităților din fiecare economie. Cu ajutorul investițiilor se asigură proporțiile optime între ramurile de producție, dezvoltarea cu prioritate a acelor domenii și ramuri de care depinde dezvoltarea economică rapidă a unei țări, modernizarea economiei naționale.

PROGRAMELE DE INVESTIȚII ȘI MUTAȚIILE CALITATIVE DIN ECONOMIE

Acționând în acest spirit, în țara noastră, așa cum arătam, investițiile au reprezentat o pirghie însemnată în modelarea unei structuri a economiei în consens cu cerințele eficienței, ale competitivității. Astfel, s-au realizat modificări structurale favorabile în ce privește ponderea ramurilor producției materiale și a celorlalte sfere ale activității sociale. În cincinalul 1976—1980, de exemplu, din fondurile totale de investiții 90% s-au alocat pentru dezvoltarea industriei, a ramurilor producției materiale. Importante fonduri de investiții au fost repartizate agriculturii, ramură de bază a economiei, în scopul realizării planului național de irigații și îmbunătățiri funciare, sporirii bazei tehnice-materiale a acestei activități, etc. În decursul acestei perioade de timp, au fost date în exploatare 2437 unități industriale și agricole, iar numărul locurilor de muncă în ramurile neagricole a crescut cu peste 1 100 000. Evidențiind importanța deosebită ce se acordă în prezent creșterii producției agricole — chintesenta concepției privind înfăptuirea unei noi revoluții agricole — și în cincinalul actual importante fonduri vor fi alocate acestei ramuri. Astfel, potrivit prevederilor planului, circa 150 mld. lei vor fi investite, în cincinalul 1981—1985 pentru creșterea potențialului productiv al agriculturii românești.

De altfel, planul cincinal 1981—1985 prevede realizarea unui volum de investiții de 1200 miliarde lei, care, vor fi orientate cu precădere pentru dezvoltarea ramurilor productive, acestea primind circa 85% din întregul volum de investiții. Pe baza acestor fonduri de investiții, vor fi puse în funcțiune peste 1200 capacități noi și vor fi modernizate circa 1 100 unități existente în industrie, vor fi realizate peste 375 noi capacități în agricultură, precum și numeroase alte obiective economice, științifice, sociale și culturale. Ca urmare a înfăptuirii acestui amplu program de investiții, valoarea fondurilor fixe totale va ajunge de la 1870 mld. lei în 1980 la 3000 mld. lei, din care 77% vor fi fonduri fixe productive.

Investițiile prevăzute pentru cel de-al șaptelea plan cincinal urmăresc să asigure continuarea, pe un plan superior, a dezvoltării țării noastre, prin creșterea și modernizarea forțelor de producție, pe baza afirmării cu putere a revoluției tehnico-stiințifice contemporane în toate ramurile, realizarea unei noi calități în toate domeniile de activitate. Eforturile de investiții vor fi concentrate în viitor în direcția

continuării, la noi cote calitative — impuse de criza energetică și de materii prime, de accentuarea concurenței pe piața mondială — a procesului de dezvoltare a industriei, în direcția dezvoltării bazei tehnico-materiale a agriculturii, a creșterii puternice a producției agricole, a modernizării întregii economii naționale și creșterii eficienței producției sociale prin promovarea consecventă și în toate domeniile a celor mai noi realizări ale științei și tehnicii, în vederea accentuării caracterului intensiv al producției, a laturilor calitative ale acesteia. De asemenea, sume importante vor fi alocate în domeniul transporturilor și telecomunicațiilor, pentru extinderea și modernizarea bazei materiale a activităților social-culturale (învățământ, cultură, ocrotirea sănătății, educație fizică și sport), pentru dezvoltarea construcțiilor de locuințe, efectuarea de lucrări edilitare și de gospodărie comunală.

În consens cu concepția generală asupra dezvoltării economico-sociale, în politica de investiții partidul și statul nostru acordă o atenție deosebită dezvoltării armonioase a întregului teritoriu al țării, prin amplasarea unor importante obiective industriale, agrozootehnice și social-culturale în zonele și județele mai puțin dezvoltate. Utilizarea fondurilor de investiții în profil teritorial se face în așa fel încât să se dezvolte cu precădere acele județe și localități ale țării care sînt mai puțin dezvoltate; în aceste județe și localități, investițiile alocate au sporit de la an la an într-un ritm mult mai mare decît creșterea medie pe țară

ORIENTĂRI ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE ALE POLITICII DE INVESTIȚII ÎN ETAPA ACTUALĂ

Pornind de la analiza realistă, științifică a stadiului de dezvoltare a economiei naționale, a condițiilor noi conturate pe plan mondial, a obiectivelor specifice de dezvoltare pentru următoarea perioadă de cinci ani, documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. au stabilit noi orientări și direcții cu privire la folosirea fondurilor destinate dezvoltării economice. Programul de investiții a fost astfel conceput încît să răspundă cit mai bine priorităților actualei etape, exigențelor dezvoltării calitative. În acest sens se prevede alocarea de investiții cu precădere în vederea creării de capacități de producție pentru obținerea de materii prime și semifabricate, precum și bunuri de consum. Prin urmare, vor dobîndi prioritate industria extractivă de substanțe minerale utile, agricultura, industria ușoară și industria alimentară. În acest cîncinal peste două cîncimi din fondurile alocate sferei productive vor fi repartizate sectorului primar al economiei, a cărui dezvoltare să facă posibilă în cursul acestui deceniu independența energetică a țării noastre. Va crește de asemenea partea din fondurile de investiții destinată dezvoltării și modernizării capacităților de producție existente, ceea ce va avea drept rezultat introducerea mai rapidă, mai eficientă, a progresului tehnic în producție și, corespunzător, creșterea eficienței economice generale. Accentul principal va fi pus în continuare nu pe construcții, ci pe dotarea cu mașini și utilaje, pe folosirea integrală a capacităților actuale. Există încă rezerve mari — după cum se arată în documentele de partid — pentru dezvoltarea capacităților de producție numai pe baza dotării lor corespunzătoare fără construcții noi.

În industria prelucrătoare accentul se va pune pe terminarea obiectivelor începute și dotarea acestora cu utilaje perfecționate. Referindu-se la perioada 1981—1985, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: Nu vom mai începe alte lucrări de investiții sub nici un motiv, în afară de câteva obiective pentru prelucrarea unor materiale refolosibile, dezvoltarea producției materiilor prime și a industriei alimentare; acestea vor reprezenta doar câteva procente din volumul total al investițiilor". Se va amplifica totodată procesul de restructurare a industriei, accentul fiind orientat spre dezvoltarea ramurilor mic consumatoare de energie și materii prime: activitățile complexe din construcția de mașini, chimia de sinteză fină și mic tonaj de asemenea, o atenție sporită se va acorda dezvoltării prioritare a industriei de reciclare a materialelor, a industriei mici, etc.

CREȘTEREA EFICIENȚEI ECONOMICE — CRITERIU PRINCIPAL ÎN POLITICA DE INVESTIȚII

O caracteristică de seamă a politicii partidului în domeniul investițiilor o constituie obținerea unei eficiențe economice cit mai ridicate. Cu cit fondurile de investiții vor fi folosite mai eficient, cu atît rezultatele obținute de economia națională vor fi mai mari. În documentele partidului s-a subliniat constant necesitatea ca orice leu investit, orice lucrare planificată să răspundă unei necesități reale, să contribuie la creșterea productivității muncii sociale, a avuției materiale. În raportul la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Trebuie să urmărim permanent eficiența economică a investițiilor, una din cerințele esențiale pentru dezvoltarea continuă a economiei naționale, pentru creșterea avuției întregului popor". Așadar, societățile noastre socialiste nu poate fi indiferent modul cum se stabilesc opțiunile în materie de investiții, cum sînt utilizate fondurile de investiții, respectiv cum sînt ele cheltuite și, mai ales, ce rezultate și după cit timp se vor obține. Nivelul atins de eficiența economică a investițiilor arată în ce măsură este justificată și fundamentată din punct de vedere economic politica de investiții într-o anumită perioadă, în ce măsură obiectivele noi și modernizările sau dezvoltările întreprinderilor existente vor asigura o creștere mai mare venitului național în perioada următoare.

Creșterea eficienței economice a investițiilor este condiționată de repartizarea optimă a investițiilor pe ramuri în profil teritorial, precum și de calitatea activităților desfășurate pentru realizarea fiecărui obiectiv de investiții pe parte. Utilizarea cit mai rațională a fondului de dezvoltare, obținerea unei eficiențe superioare în domeniul investițiilor necesită între altele: a) folosirea proiectelor tip, materialelor și elementelor de construcții tipizate; b) aplicarea numai a unor soluții care să asigure reducerea consumului de energie și să reflecte un nivel tehnic și calitativ superior, deopotrivă, avîndu-se în vedere realizarea premiselor pentru o exploatare economică a unui obiect

sau altul ; c) ocuparea rațională a suprafețelor construite ; d) reducerea ponderii lucrărilor de construcții-montaj în totalul investițiilor etc.

În vederea obținerii unei eficiențe economice ridicate a investițiilor, potrivit prevederilor din documentele de partid și de stat, se impune aplicarea cu fermitate a unui ansamblu de măsuri, cum ar fi : asigurarea la timp a documentațiilor tehnico-economice și punerea în funcțiune la termene cât mai scurte a noilor obiective ; extinderea mecanizării și industrializării lucrărilor de construcții montaj și introducerea de noi tehnologii moderne de execuție ; reducerea consumurilor de metal, ciment și alte materiale energointensive ; folosirea mai largă a materialelor locale și utilizarea celor recuperabile ; livrarea utilajelor în stric-tă concordanță cu graficele de eșalonare a investițiilor ; pregătirea forței de muncă pentru exploatarea în bune condiții a noilor obiective. Eficiența economică este condiționată, în măsură tot mai mare, de factorul timp, de intensificarea ritmului de execuție a lucrărilor de investiții și intrarea acestora în funcțiune. Creșterea calității și a eficienței în domeniul investițiilor înseamnă o cit mai grabnică dare în folosință a obiectivelor aflate în construcție.

Apreciind că activitatea de investiții s-a extins pe un front prea larg, ceea ce duce la dispersarea forțelor și împiedică darea la timp în producție a unor obiective, conducerea partidului și statului a stabilit o serie de măsuri privind restrângerea fronturilor de lucru, prin oprirea deschiderii de noi șantiere și concentrarea forțelor spre obiectivele în curs de execuție, pentru recuperarea întârzierilor privind obiectivele în funcțiune, pentru respectarea exemplară a termenelor planificate.

Pentru creșterea eficienței investițiilor se impun totodată măsuri de îmbunătățire a activității de investiții, care să ducă la : scurtarea duratei de execuție a obiectivelor, reducerea cheltuielilor și creșterea eficienței economice și sociale a fiecărui obiectiv realizat. Cu alte cuvinte, fiecare miliard investit va trebui să producă mai rapid și mai mult decît în perioadele precedente, și într-o strînsă competiție cu ceea ce se realizează pe plan mondial. Totodată, este stringent necesară reducerea ponderii volumului de construcții-montaj în totalul investițiilor, acesta urmînd să nu depășească 27 la sută, față de 35 la sută în cincinalul precedent. Această prevedere se va îndeplini prin realizarea de clădiri cît mai ieftine, cu un consum de materiale redus, prin concentrarea atenției asupra dotării cu mașini și utilaje a suprafețelor de producție existente. Noile capacități de producție ce vor fi construite se vor realiza în unități economice mai mici care să ofere posibilitatea amplasării mai judicioase a locurilor de muncă pe întreg teritoriul, să asigure valorificarea resurselor locale de materii prime și materiale, folosirea mai bună a forței de muncă.

Orientarea dată utilizării fondurilor de investiții, în actualul cincinal, și anume pentru finalizarea cît mai urgentă a obiectivelor aflate în execuție și pentru dezvoltarea bazei de materii prime, petrol, cărbune, minereuri ferose și neferoase, a obiectivelor de investiții agricole, reprezintă elementul calitativ nou și o condiție esențială a creșterii eficienței investițiilor. Ele se înscriu în strategia consolidării rezultatelor economice, a cărei înfăptuire este posibilă numai în condițiile în care aspectele calitative ale activității, pe toate planurile, vor fi urmărite cu perseverență și răspundere.

Apare astfel cu claritate că realizarea sarcinilor actualului cincinal privind accentuarea laturilor intensive ale dezvoltării, ridicarea continuă a calității activității este dependentă, într-o măsură hotărîtoare, de activitatea de investiții. Element cheie al procesului de reproducție, sferă de activitate în care se concentrează resursele de creștere ale economiei, ale întregii societăți, investițiile, eficiența lor condiționează nemijlocit progresul general al economiei. Tocmai de aceea, apare ca o cerință de maximă actualitate pentru toți oamenii muncii din toate sferile de activitate ca fiecare leu să fie cheltuit cu înalt spirit gospodăresc astfel încît sumele destinate, prin politica de investiții, dezvoltării economico-sociale să-și vădească, în practică, efectele majore dorite.

conf. dr. Florea STAIU

INTREBĂRI

1. În ce constă rolul investițiilor în procesul reproducției socialiste ?
2. Prezentați direcțiile de bază ale programului de investiții prevăzut pentru actualul cincinal.
3. Care sînt căile de sporire a eficienței economice a investițiilor și cum pot fi acestea aplicate la nivelul întreprinderii în care activați ?

Dinamica volumului de investiții

Perioadele	Total (în mld. lei)	Creșterea față de perioada precedentă (în %)	Ritmul mediu anual de creștere (în %)
1951—1955	61,9	100	18,2
1956—1960	100,2	161	10,1
1961—1965	199,7	199	14,8
1966—1970	330,8	166	10,7
1971—1975	556,5	167	10,7
1976—1980	932,3	167,5	10,9

Intrebări și răspunsuri

● **C. DIACONU, Drăgășani** — Sub denumirea improprie de „bonificații”, din punctul de vedere al unităților comerciale, se înțelegeau — în condițiile vechilor reglementări privind circulația ambalajelor — două forme de decontare a ambalajelor. Pe de o parte, în relația cu furnizorii de mărfuri ambalate se aplica sistemul de cotelor valorice de decontare. Acest sistem în principiu nu se mai practică (art. 14, alin. 1 și art. 15, alin. 1, din normativul aprobat prin ordinul nr 96/1981 al ministrului aprovizionării), dar se prevede posibilitatea ca părțile contractante să convină aplicarea, în anumite condiții, a unor cote valorice de decontare (art. 17, alin. 3, sau art. 56, alin. 3 sau 69, alin. 2 din același normativ). Pe de altă parte, în relația dintre unitățile comerciale cu amănuntul și cele cu ridicata, se aplică sistemul cedării unei părți din rabatul comercial către fosta I.C.V.A. pentru finanțarea activității de reparare-recondiționare a ambalajelor. În temeiul art. 39 alin. 3 și art. 71 din normativul menționat Ministerul Comerțului Interior poate stabili modul de circulație și modalități concrete de decontare a cheltuielilor de reparare pentru uambalajele care circulă în relația dintre unitățile comerciale, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare și a normativului menționat.

● **S.M.A. Topoloveni** — Potrivit art. 14 din Regulamentul aprobat prin H.C.M. nr. 139/1969, republicat în Buletinul oficial nr. 28/1977, pentru fondurile fixe ale căror durate de serviciu normale sînt exprimate în ani sau în ani și ore de funcționare, stațiunile pentru mecanizarea agriculturii întocmesc planul de amortizare, în fiecare an, pe baza normelor analitice de amortizare și a valorii medii anuale a fondurilor fixe supuse amortizării. Pentru stabilirea valorii medii anuale se ia în considerare valoarea de inventar a fondurilor fixe existente la începutul anului de plan (31 decembrie al anului de bază), la care se adaugă și se scade valoarea fondurilor fixe planificate a intra, respectiv a ieși în cursul anului, valori care se ponderează cu timpul exprimat în luni întregi pînă la sfîrșitul anului de plan. Atît la intrări cit și la ieșiri, timpul pînă la sfîrșitul anului se stabilește începînd cu luna următoare celei pentru care s-au planificat intrări sau ieșiri. Referitor la calculul amortizării efectiv datorate (art. 21 a), regulamentul mai sus menționat precizează că pentru fondurile fixe ale căror durate de serviciu normale sînt exprimate în ani sau în ani și ore de funcționare, stațiunile pentru mecanizarea agriculturii calculează lunar amortizarea în raport de totalul valorii de in-

ventar a fondurilor fixe supuse amortizării existente în ultima zi a lunii precedente și de normele analitice de amortizare.

● **MARIN GHENCIU CHIRIAC, Brăila** — Potrivit art. 21, din Legea nr. 4/1973, cetățenii care dețin o locuință construită cu sprijinul statului în credite și execuție și care a devenit neîncăpătoare sau prea mare, ținînd seama de numărul membrilor familiei, pot să-și construiască o nouă locuință cu sprijinul statului în credite și execuție, cu condiția de a înstrăina locuința pe care o dețin. Prețul obținut din vânzare va constitui avans pentru construirea noii locuințe, iar termenul pentru restituirea creditului obținut în scopul acoperirii restului de preț se reduce la jumătate față de cel stabilit de lege. Celelalte informații pot fi obținute de la Sucursala C.E.C. din Brăila.

● **ELENA CUVINAN, Arad** — Potrivit prevederilor Codului civil pe care le vom cita în continuare, prin moștenire se transmite patrimoniul persoanei decedate către alte persoane fizice sau juridice. În conformitate cu art. 669 și 670 din Codul civil, copiii succed tatălui mamei și oricărui alt ascendent și înăltură pe celelalte rude. În afara soțului supraviețuitor (Legea nr. 319/1944). În cazul relatat, fiica decedatului este singura moștenitoare și a devenit automat coproprietară cu dv. Nu este necesar să fie chemată în judecată pentru a-i plăti o parte din valoarea apartamentului. Ea vă poate chema în judecată pentru a ieși din indiviziune (din starea de coproprietate), caz în care instanța de judecată procedează potrivit îndrumărilor date de Plenul Tribunalului Suprem prin decizia de îndrumare nr. 4/1967.

● **VASILE ZAHARIA, Cluj Napoca** — S-au făcut demersurile necesare pentru a primi abonamentul cu regularitate. Serviciul județean de difuzare a presei trebuia să rezolve această situație.

● **COMBINATUL DE LIANȚI ȘI AZBOCIMENT, Medgidia** — Dacă vom primi rețete de la vânzarea liberă a revistei pe luna martie vă vom expedia exemplarele solicitate.

● **COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNULUI, Platra Neamț; INTREPRINDERE DE ACCESORII PENTRU MIJLOACE DE TRANSPORT, Oradea; INTREPRINDERE DE FIBRE ARTIFICIALE „VISCOZA”, Lupeni; COOPERATIVA „ARTA POPULARĂ”, Brăila; COMBINATUL DE INGRAȘAMINTE CHIMICE, Năvodari; INTREPRINDERE DE CONSTRUCTII CAI FERATE, Timișoara; OFICIUL DE GOSPODĂRIREA APELOR, Suceava; INTREPRINDERE JUDEȚEANĂ DE GOSPODĂRIE COMUNALĂ ȘI LOCATIVĂ, Călărași; INTREPRINDERE DE PODURI METALICE ȘI PREFABRICATE DIN BETON, Pitești; DIRECȚIA JUDEȚEANĂ DE DRUMURI ȘI PODURI, Timișoara; INTREPRINDERE DE PRODUSE ZAHAROASE „CERNA”, Drobeta Turnu Severin; INTREPRINDERE DE ÎMBUNĂTĂȚIREA ȘI EXPLOATAREA PAJȘTIILOR, Gorj; DIRECȚIA PTTR, Constanța; U.J.E. C.O.O.P., Dolj; I.M.A.I.A., Baș; ADMINISTRATIA FINANCIARĂ, Timișoara; U.J.C.M., Slatina; INTREPRINDERE MECANICĂ NAVALĂ, Galați; OFICIUL DE CALCUL, Satu Mare; EMILIAN LAURENȚIU RĂDULESCU, Focșani; EMA STAN, Bicăz; INTREPRINDERE DE AVIOANE, Craiova; INTREPRINDERE TEXTILĂ, Timișoara; INSPECTORATUL SILVIC, Sfîntu Gheorghe — Ultimele pachete cu „Legislația întreprinderii de la A la Z” au fost expediate la data de 6 mai a.c. Sperăm că ați intrat în posesia acestei lucrări.**

Rugăm abonații să-și ridice pachetele cu lucrări de la oficiile poștale în limitele termenului de avizare, întrucît pachetele primite retur nu mai pot fi reexpediate.

● **INTREPRINDERE TEVI SUDATE, Zimnicea** — Vi s-au expediat și celelalte trei exemplare din lucrarea solicitată.

● **ANGHEL LAZAR, Brăila; DUMITRU IORDACHE, Drăgășani; GRUPUL DE ȘANTIERE „OLT DEFILU”, Rîmnicu Vilcea; UNITATEA NR. 240, Codlea; ȘANTIERUL 34 C.C.F., Deva; I.A.S. Frumușita, Galați; COMBINATUL DE LIANȚI ȘI AZBOCIMENT, Tîrgu Jiu; INTREPRINDERE DE HIRTIE, Buzeni; INTREPRINDERE METALURGICĂ, Bacău; GRUPUL DE INTREPRINDERI PENTRU PRODUCȚIA DE VAGOANE, Arad; INTREPRINDERE DE ACCESORII ȘI PIESE DE SCHIMB „TURDEANA”, Turda; BAZA JUDEȚEANĂ DE APROVIZIONARE, Vaslui; INTREPRINDERE DE CONSTRUCTII DE MAȘINI, Caransebeș; BAN CORNEL, Tulcea; NICOLAE ȘERBANESCU, Băile Herculane — Tiraful lucrării „Legislația întreprinderii de la A la Z” a fost comandat la tipografie în raport de cererile primite pînă la data tipării ei. Redacția studiază posibilitatea completării și reeditării lucrării.**